

Протокол 1
засідання громадської ради
при виконавчому комітеті Олександрійської міської ради

18 жовтня 2023 року
13.00 год.

сесійна зала
міської ради

Присутні: 27 членів громадської ради, в т.ч. дистанційно 6.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.: повідомив, що відповідно до п.8 розділу VII ПОЛОЖЕННЯ про Громадську раду при виконавчому комітеті Олександрійської міської ради *«Засідання Громадської ради проводяться відкрито та є правомочним, якщо на ньому присутні (у т.ч. дистанційно) не менш як половина її членів від загального складу. Інформація про дистанційну участь у засідання Громадської ради фіксується у протоколі засідання Громадської ради. Рішення Громадської ради приймається відкритим голосуванням простою більшістю голосів її членів, присутніх на зборах».*

Засідання громадської ради правомочне.

На засідання громадської ради запрошені:

- секретар міської ради - Косяк Вікторія Олександрівна;
- завідувач відділу краєзнавства Міського музейного центру ім. А. Ф. Худякової, краєзнавець міста, член міської комісії з питань топоніміки, охорони культурної спадщини та місцевої символіки - Божко Ольга Миколаївна.

Участь в засіданні також беруть:

- депутат міської ради – Панібратенко Олег Іванович.
- посадові особи місцевого самоврядування.

Оскільки секретар громадської ради відсутній, пропоную на час сьогоднішнього засідання обрати секретаря із присутніх членів ради. Пропоную Слету Віру Яківну, заперечень не буде?

Хто за таку пропозицію прошу проголосувати: хто «за» - 27. Одноголосно.

На порядок денний виносяться такі питання:

1. Про розгляд рекомендацій Українського інституту національної пам'яті щодо перейменування м. Олександрії та похідного від його назви селища міського типу Олександрійське.
2. Різне.

Хто за такий порядок денний прошу проголосувати: хто «за»? – 27. Одноголосно.

До слова запрошується Вікторія Олександрівна Косяк.

КОСЯК В.О.: проінформувала присутніх про те, що Український інститут національної пам'яті підготував перелік назв населених пунктів, які містять символіку російської імперської політики відповідно до Закону України «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії». До цього переліку ввійшло і місто Олександрія. Підставою для перейменування міста інститут вказує:

«1784 р. Усиківку перейменовано на Олександрівськ (згодом на Олександрію), на честь онука російської імператриці Катерини II та майбутнього імператора Олександра I».

Фахівцями міської ради була проведена робота по детальному вивченню цього питання: було підготовлено запити в Міський музейний центр ім. А.Ф.Худякової та управління культури і туризму міської ради, Кіровоградський обласний краєзнавчий музей та Державний архів Кіровоградської області, також і до Українського інституту національної пам'яті, який має на меті сприяти громадам й органам місцевого самоврядування.

Хочу зазначити, що відповіді, які ми отримали від різних установ, не містять документальних доказів (першоджерел) того, що місто Олександрія названо на честь онука Катерини II.

Упродовж наступних шести місяців, до 27 січня 2024 року, місцева влада повинна подати до Верховної Ради України свої пропозиції назв для тих населених пунктів, які підпадають під перейменування відповідно до закону.

Пропоную детально обговорити питання можливого перейменування міста Олександрія, посилаючись на історичні джерела і факти.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.:

До слова запрошується Ольга Миколаївна Божко.

БОЖКО О.М.: коротко ознайомила присутніх із історією виникнення назви міста.

1784 – 1795 роки: «Александрійск», «Александрія», «Александрійский уезд».

Окремий указ, в якому б була вказана назва повітового міста, відсутній. В офіційних документах XVIII–XIX століття відсутня будь яка інформація з прив'язкою до тих чи інших осіб, на честь кого у 1784 році назване повітове місто «Александрійск», а згодом «Александрія». Згадок про місто «Олександрівськ» в архівних довідках чи музейних матеріалах не зазначено.

Назва міста є похідною від назви повіту, а назва повіту не пояснюється жодним офіційним документом епохи найменування Олександрійська-Олександрії. Походження назви повіту у відповідних документах не вказувалось, як і авторство проєкту найменування.

Інші населені пункти, що найменовувались в той час отримували іменні укази, зокрема проєктований Ольвіопільський повіт, який став Новомиргородським.

Таким чином походження назви, яка б була відображена у конкретних документах, нам не відома. Жодного офіційного указу, епістолярного документу чи документованого іншим чином джерела який би вірогідно і остаточно пояснював походження назви, позначав те, чому з'явилась саме така назва, до сьогодні не знайдено.

У листі УІНП, який надійшов на запит міської ради, наведено посилання на два джерела, зокрема: книгу Кругляка Ю.М. «Ім'я вашого міста. Походження назв міст і селищ міського типу» (видавництво Київ-1978 рік) та Словарь географических названий Украинский ССР, том I, видавництво Москва – 1976 рік., проте проаналізувавши вище зазначені джерела можна прийти до висновку, що посилання у листі УІНП не є посиланнями на першоджерела та не містить жодних історичних фактів чи документів або вказівки на них щодо походження назви міста. При цьому в першому джерелі невірно вказане навіть ім'я засновника та назва поселення:

козак Ус та Усівка, відповідно;

правильно ж – козак Григорій Усик та Усиківка.

Книга Ю.Кругляка «Ім'я вашого міста» відноситься до науково-популярної літератури і не є науковою працею, бо має ознаки публіцистик, через це не може використовуватися, як джерело, тобто підстава для перейменування міста Олександрія.

Друге джерело містить тільки інформацію про назву міста і не конкретизує жодної інформації про походження назви.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.:

Прошу присутніх долучитись до обговорення.

В обговоренні взяли участь: Болілий О.С., Піщанський О.І., Комлева Л.Ф., Слета В.Я, Черниш Т.І. та ін.

Присутні одногосно висловились, про те, що відсутні об'єктивні підстави (відсутність архівних матеріалів, імператорських указів чи інших періоджерел з питання найменування міста) для перейменування міста, звучали пропозиції і по проведенню громадських слухань щодо можливого перейменування міста і збору підписів жителів.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.: Обговоривши вкрай важливе для нас та жителів нашого міста питання, враховуючи вищевикладене та спираючись на історичні матеріали і довідки, надані відповідними службами та фахівцями, пропоную: Зберегти історичну назву міста Олександрії Кіровоградської області та похідну від нього назву селища Олександрійського за відсутності вагомих доказів та підстав.

Інші пропозиції будуть? Немає.

Прошу голосувати: хто «за» - 27. Одногосно.

I. ВИРІШИЛИ:

1. Зберегти історичну назву міста Олександрії Кіровоградської області та похідну від нього назву смт. Олександрійське, за відсутності вагомих доказів та підстав.

2. Направити рішення громадської ради з даного питання міському голові Сергію Кузьменку.

II. Різне.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.:

Слово просить секретар міської комісії з питань топоніміки, охорони культурної спадщини та місцевої символіки Наталія Гур'єва.

ГУРСВА Н.Ф.: ознайомила присутніх з інформаційним повідомленням: перейменування топонімів та проведенням громадського обговорення. Обговорення проводиться у відповідності до вимог ЗУ «Про засудження та заборону пропаганди російської імперської політики в Україні і деколонізацію топонімії», постанови КМУ від 24.10.2012 № 989 «Про затвердження Порядку проведення громадського обговорення під час розгляду питань про присвоєння юридичним особам та об'єктам права власності, які за ними закріплені, об'єктам права власності, які належать фізичним особам, імен (псевдонімів) фізичних осіб, ювілейних та святкових дат, назв і дат історичних подій», протоколу засідання міської комісії з питань топоніміки від 03.10.2023 № 3, відповідно до розпорядження міського голови від 06.10.2023 №р-104-з, з метою подолання антиукраїнського впливу російської імперської та радянської тоталітарної спадщини у публічному просторі населених пунктів Олександрійської територіальної громади.

Строк проведення громадського обговорення: з 09 жовтня по 09 листопада 2023 року.

Форми громадського обговорення:

- шляхом електронних консультацій: заповнення гугл-форми за посиланням <https://docs.google.com/forms/d/e/1FAIpQLSdJcDWt0kfErzTkchHDGCGFpYz604i8ZD6HP2xfKPzPu9SPVFA/viewform?pli=1>
- шляхом подання письмових пропозицій (зауважень) до відділу внутрішньої політики міської ради (м. Олександрія, просп. Соборний, 59, каб. 412) чи на поштову адресу: м. Олександрія, просп. Соборний, 59.

Анонімні пропозиції не приймаються та не розглядаються.

Отримані пропозиції будуть обговорені на засіданні міської комісії з питань топоніміки, охорони культурної спадщини та місцевої символіки, за результатами якого будуть прийняті відповідні рішення.

Голова громадської ради О.ЧИЖ.: в кого які будуть зауваження чи пропозиції? Немає.

II. ВИРІШИЛИ:

1. Взяти до уваги інформацію Гур'євої Н.Ф. про проведення громадського обговорення перейменування топонімів в Олександрійській територіальній громаді та прийняти активну участь в голосуванні.

Голосували: хто «за» -27. Одноголосно.

Наразі порядок денний вичерпано. Дякую за увагу та присутність.

**Голова громадської ради
Секретар громадської ради**

**Олексій ЧИЖ
Віра СЛІТА**

ПРОТОКОЛЬНЕ РІШЕННЯ
засідання громадської ради при виконавчому комітеті
Олександрійської міської ради
від 18 жовтня 2023 року

Розглянувши на засіданні громадської ради 18 жовтня 2023 року протокол №1 рекомендації Українського інституту національної пам'яті щодо перейменування міста Олександрія та похідного від нього селища Олександрійське, заслухавши інформацію завідувача відділу краєзнавства Міського музейного центру ім. А. Ф. Худякової, краєзнавця міста, члена міської комісії з питань топоніміки, охорони культурної спадщини та місцевої символіки - Божко Ольги Миколаївни, враховуючи відсутність вагомих доказів походження назви міста «Олександрія», підкріплених листами відповідних установ (архіви, музеї, УІНП, центру досліджень)

ГРОМАДСЬКА РАДА ПРИ ВИКОНАВЧОМУ КОМІТЕТІ
ОЛЕКСАНДРІЙСЬКОЇ МІСЬКОЇ РАДИ ВИРІШИЛА:

1. Зберегти історичну назву міста Олександрії Кіровоградської області та похідну від нього назву смт. Олександрійське, за відсутності вагомих доказів та підстав.

**Голова громадської ради
при виконавчому комітеті
Олександрійської міської ради**

Олексій ЧИЖ